

Nader onderzoek op vleermuizen: GGnet Techniekgebouw

Nijverdal, 24 juli 2025
Projectnummer 24.083

Colofon

Door	Otte Groenadvies BV Brilsweg 1a 7441 BV Nijverdal
Telefoonnummer:	06 [REDACTED]
E-mail:	info@ottegroenadvies.nl
Internet	www.ottegroenadvies.nl
Project	24.083
Auteur:	[REDACTED]
Gecontroleerd:	[REDACTED]
Datum	24 juli 2025
Status:	Eindrapportage

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van Omgevingswet. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies B.V. accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies B.V. uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Aanleiding.....	4
1.2. Doel	4
1.3. Huidige situatie	5
2. METHODIEK	6
2.1. Werkwijze vleermuizenonderzoek.....	6
3. RESULTATEN.....	7
3.1. Resultaat vleermuizen	7
4. CONCLUSIE	12
4.1 Omschrijving werkzaamheden	12
4.2 Overzicht beschermde soorten.....	13
4.3 Advies en aanbevelingen.....	13
5. GELDIGHEID	14
6. BIBLIOGRAFIE.....	15
BIJLAGE 1: HABITAT OMSCHRIJVING WAARGENOMEN VLEERMUIZEN	16
BIJLAGE 2: WETTELIJKKADER	17

I. INLEIDING

I.1. Aanleiding

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Omgevingswet (hierna Ow). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient aangetoond te worden dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de voorgenomen amovatie van het techniekgebouw (Otte Groenadvies B.V., 2022).

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor soorten. Indien dat het geval is, heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Ow overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied.

I.2. Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen;

Vleermuizen

- Zijn er beschermde soorten aanwezig?
 - Welke functie(s) heeft de planlocatie en de omgeving voor deze soorten?
 - Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
 - Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
 - Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Ow?
 - Is een ontheffing Ow nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren?

1.3. Huidige situatie

De planlocatie ligt in Warnsveld, liggend aan de Berkelmonding. De monding wordt versterkt door openheid af te wisselen met de geslotenheid van de hoger gelegen landgoederen. De monding en de rivier bestaan uit kleine landbouwpercelen met landschapselementen en kleinere natuurgebiedjes met elementen uit het riviereengebied (Gemeenten Bronckhorst-Lochem-Zutphen, 2009).

De onderzoekslocatie betreft een perceel op het terrein van GGNet. Het betreft De Boog, die wordt gebruikt als zorglocatie en het techniekgebouw. Het aanwezige groen bestaat uit enkele vrijstaande bomen, leilindes en plantvakken rondom de bebouwing. Op de onderzoekslocatie zijn diverse verhardingssoorten aanwezig, afgewisseld stenen en tegels.

Figuur 1 & 2. Locatie plangebied (rood) (Pdok, z.d.)

2. METHODIEK

In deze rapportage zal de werkwijze voor het vleermuisonderzoek besproken worden waarna de overige onderzoek(en) aan bod komen. In hoofdstuk vier is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldonderzoeken en de bijbehorende resultaten.

2.1. Werkwijze vleermuisonderzoek

Tijdens het onderzoek is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus, het vleermuisenprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2020).

De vleermuisdetector is bij het vleermuisenonderzoek een onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van het gedrag te bepalen.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson D 240x, Elekon Batlogger M of gelijkwaardig. Er worden volcontinue hoogwaardige digitale geluidopnamen gemaakt, die alle waarnemingen van vleermuizen, onderzoeksdatum's, gps-coördinaten en weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek registreert. Tevens wordt er gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera LYNX Pro LH25.

Gedurende de veldbezoeken is bij daglicht op de locatie gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen zoals vleermuiskeutels, afgebeten insectenvleugels en vetsporen.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tijdens dergelijk weersomstandigheden wordt niet gewerkt. Gedurende de veldbezoeken is het onderzoeksgebied en directe omgeving geïnventariseerd om een goed beeld te krijgen van het gedrag en mogelijke verblijfplaatsen.

2.1.1. Inzet onderzoekers

Tijdens de voorjaarsonderzoeken wordt met twee onderzoekers de planlocatie onderzocht, zodat de planlocatie ten allen tijden bij volledig donker voor 75% te overzien is. Tijdens de najaarsonderzoeken is één onderzoeker ingezet.

3. RESULTATEN

3.1. Resultaat vleermuizen

Tijdens de onderzoeksmomenten zijn er vier soorten vleermuizen waargenomen, namelijk:

Soort	Bijzonderheden: Verblijfplaatsen, vliegroutes, ect.
Gewone dwergvleermuis	Paarterritorium, balts, paarverblijfplaats
Laatvlieger	Foeragerend/ passerend
Ruige dwergvleermuis	Foeragerend
Rosseveleermuis	Overvliegend, foeragerend

Tabel 1. Soorten en bijzonderheden

In bijlage I wordt het habitat van de waargenomen soorten beschreven.

Onderzoeksmomenten paar- en (massa)winterverblijfplaatsen

Datum	29 augustus 2024	9 september 2024	22 september 2024
Tijdstip onderzoeken	00.00 uur – 02.00 uur	00.00 uur – 02.00 uur	20.50 uur – 22.50 uur
Zonsopkomst/ Zonsondergang	20.31 uur	20.13 uur	29.35 uur
Temperatuur	19°C	16°C	17°C
Windkracht	Zwak 2 Bf	Zwak 1 Bf	Zwak 1 Bf
Weertype	Helder	Half bewolkt	Half bewolkt

Tabel 3. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (KNMI, z.d.)

Onderzoeksmomenten zomer- en kraamverblijfplaatsen

Datum	9 juni 2025	9 juli 2025	10 juli 2025
Tijdstip onderzoeken	21.55 uur- 00.10 uur	21.55 uur – 00.15 uur	2.25 uur – 05.25 uur
Zonsopkomst/ Zonsondergang	21.57 uur	21.58 uur	05.25 uur
Temperatuur	16°C	21°C	12°C
Windkracht	Matig, 2 Bf	Zwak, 1 Bf	Stil, 0 Bf
Weertype	Half bewolkt	Half bewolkt	Helder

Tabel 2. Schematische overzicht onderzoeksmomenten (KNMI, z.d.)

3.1.1. Waarnemingen vleermuisonderzoek

29 augustus 2024 (nacht, paarverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog, 19 °C, helder en een zwakke wind. Met de start van het onderzoek waren vijf gewone dwergvleermuizen foeragerend aan de oostzijde van het techniekgebouw aanwezig. Een van de individuen liet nabij de noordoosthoek van de bebouwing af en toe een sociale roep horen. Om 00.21 uur was boven het noordwestelijk gelegen gazon drie individuen van de laatvlieger kortstondig foeragerend aanwezig. Zes rosse vleermuizen zijn overvliegend en enkele malen foeragerend, vanuit verschillende richtingen, maar vooral boven het gazon ten noordoosten en noordwesten gehoord, de rosse vleermuis is niet gezien.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis	Foeragerend, sociale roep
Laatvlieger	Foeragerend
Rosse vleermuis	Overvliegend, foeragerend

9 september 2024 (nacht, paarverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog 16°C, half bewolkt en een zwakke wind. Vier individuen van de gewone dwergvleermuis, in groepjes van twee, foerageerden gedurende het veldbezoek met regelmaat rondom en boven de bebouwing waargenomen. Een individu was langdurig baltsend waarneembaar nabij de noordzijde van het techniekgebouw. Het individu toonde binding met het gebouw. Ten oosten van de bebouwing werden twee laatvliegers kortstondig waargenomen. Twee individuen van de rosse vleermuis werden ruim een kwartier lang, overvliegend en foeragerend boven de begraafplaats gezien en gehoord. De ruige dwergvleermuis is ten

oosten van de planlocatie foeragerend gehoord, maar niet in de directe omgeving van het techniekgebouw.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis	Foeragerend, paarterritorium, balts, paarverblijfplaats
Laatvlieger	Foeragerend
Rosse vleermuis	Overvliegend, foeragerend
Ruige dwergvleermuis	Foeragerend

22 september 2024 (avond, paarverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog, 17°C, half bewolkt en een zwakke wind. Vanaf het begin van het onderzoek werden tien gewone dwergvleermuizen werden foeragerend gehoord. Circa acht individuen foerageerden met name tussen de bomkronen ten oosten van de bebouwing. Twee individuen lieten baltsgeluiden horen. Een individu baltsde nabij de noordoosthoek van het techniekgebouw, een tweede individu baltsde rondom het kerkje ten zuiden van de planlocatie. Eén laatvlieger is passerend van noord naar west en richting het oosten waargenomen. Drie rosse vleermuizen zijn hoog overvliegend gehoord.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis	Foeragerend, paar territorium, balts, paarverblijfplaats
Laatvlieger	Foeragerend
Rosse vleermuis	Overvliegend, foeragerend
Ruige dwergvleermuis	Foeragerend

9 juni 2025 (avond, zomer- en kraamverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog 16°C, half bewolkt en een matige wind. De eerste waarneming vond plaats vlak na zonsondergang om 21.59 uur, het betrof één foeragerende gewone dwergvleermuis, komende uit zuidelijke richting. Mogelijk betrof dit een individu afkomstig van een verblijfplaats in of nabij het kerkje. Gedurende het onderzoek werden vijf individuen van de gewone dwergvleermuis foeragerend ten oosten van de bebouwing waargenomen. Om 22.02 uur werd een rosse vleermuis hoog overvliegend richting zuidoost waargenomen. In totaal zijn drie individuen opgemerkt: één visueel gezien, twee andere akoestisch gedetecteerd, maar niet waargenomen. Vanaf 22.12 uur werd een toename in activiteit van laatvliegers genoteerd. In korte tijd werden negen individuen gezien en gehoord, allen passerend vanuit zuidoostelijke richting, langs de weg en het gebouw richting het zuidwesten.

Later op de avond, om 23.18 uur zijn twee ruige dwergvleermuizen kort gehoord aan de zuidkant van het gebouw. Ze vlogen vanuit het zuiden en passeerden in westelijke richting.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis	Foeragerend
Laatvlieger	Passerend
Rosse vleermuis	Hoog overvliegend
Ruige dwergvleermuis	Overvliegend

9 juli 2025 (avond, zomer- en kraamverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog 21°C, helder en een zwakke wind. Om 22.06 uur werd de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen, aanvliegend uit zuidelijke richting. Vervolgens foerageerden één à twee individuen bijna een uur lang rond de bomen aan de oostzijde van het gebouw. Gedurende deze periode werden circa zes passerende

gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Het precieze aantal is lastig vast te stellen, omdat enkele dieren ook foerageerden, en de waarnemingen verspreid en niet gelijktijdig plaatsvonden. Grote aantallen werden niet gezien. Na 23.20 uur nam de activiteit vrijwel volledig af.

Om 22.25 uur werden twee laatvliegers op afstand gehoord, maar deze zijn niet visueel waargenomen en bevonden zich niet in de directe omgeving van het gebouw. De laatste waarneming van deze avondronde betrof twee rosse vleermuizen die omstreeks 22.49 uur zeer zacht hoorbaar waren. Ze vlogen vermoedelijk in de richting van de nabijgelegen begraafplaats. Visueel zijn deze niet gezien.

Beknopt overzicht bijzonderheden

Gewone dwergvleermuis	Foeragerend, passerend
Laatvlieger	Passerend
Rosse vleermuis	Hoog overvliegend

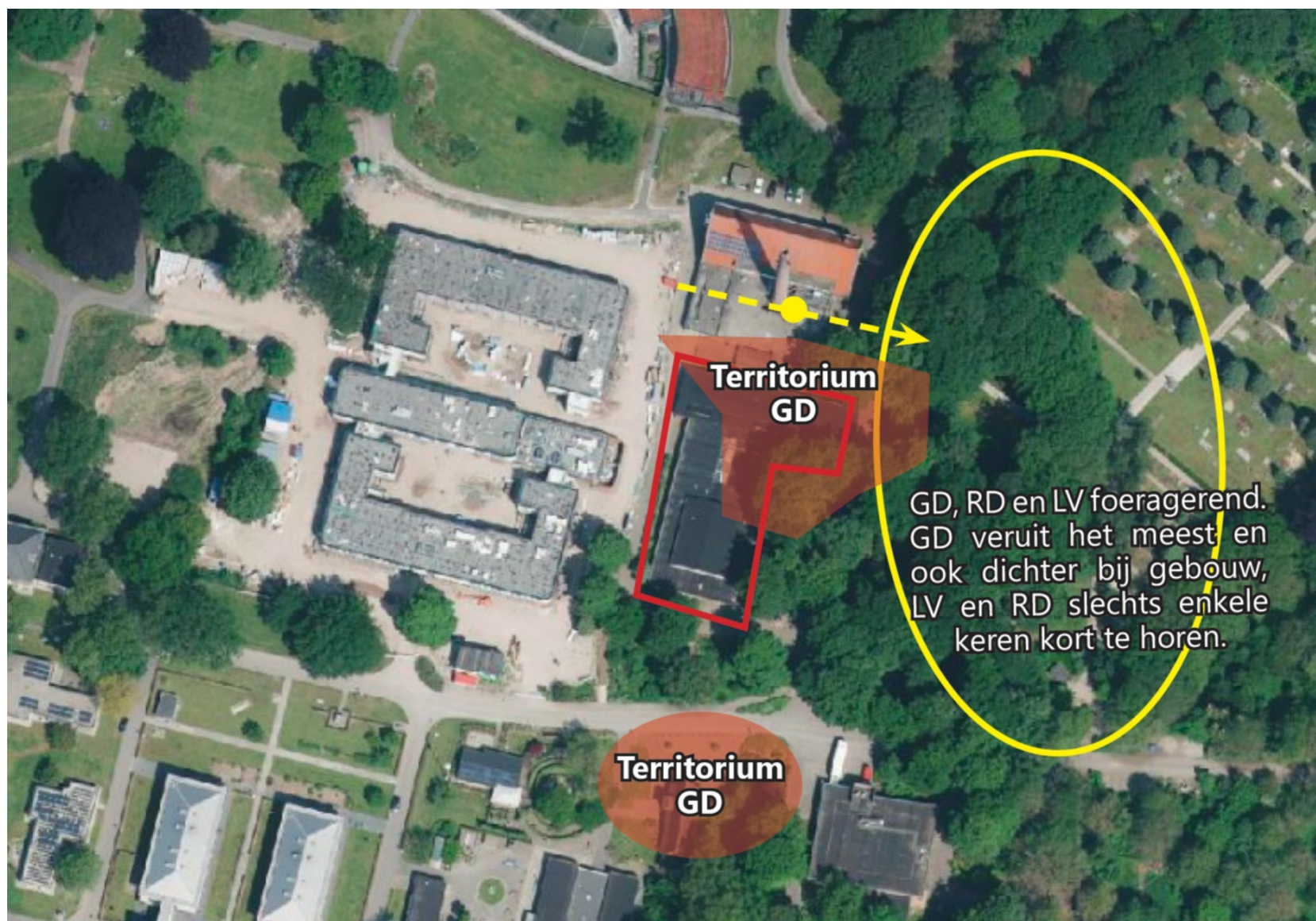
10 juli 2025 (ochtend, zomer- en kraamverblijfplaatsen)

De weersomstandigheden waren droog 12°C, half bewolkt en een windstil. Om 04.44 uur werden twee laatvliegers passerend waargenomen. Ze vlogen langs de doorgaande straat ten zuiden van het gebouw, in oostelijke richting. Kort daarna, om 04.59 uur, werden drie rosse vleermuizen geregistreerd. Deze zijn niet laag waargenomen, de laatste werd visueel bevestigd, terwijl hij hoog overvliegend in noordelijke richting trok. De laatste waarneming vond plaats om 05.06 uur en betrof vier foeragerende gewone dwergvleermuizen. Ze vlogen vrijwel uitsluitend langs de bomen aan de oostzijde van het gebouw. Enkele keren werden ze kort waargenomen aan de zuidzijde, maar er werd geen activiteit vastgesteld aan de west- of noordkant van het terrein.

3.1.2 Effectenbeoordeling

Tijdens de onderzoeksmomenten is in de bebouwing één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De verblijfplaats bevindt zich hoogstwaarschijnlijk in de noordoost gevel van het techniekgebouw. De paarverblijfplaats kan bij milde winters ook als kleine winterverblijfplaats dienen.

Voor de paarverblijfplaats dient een vergunning te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland op basis van artikel 11.46, lid 2 en lid 4, van de Ow.

Figuur 3. Waarnemingen vleermuizen (Pdok, z.d.)

4. CONCLUSIE

4.1 Omschrijving werkzaamheden

Naar aanleiding van hoofdstuk 1.1 is het van belang om een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen. Om dit te bewerkstelligen, worden de werkzaamheden hieronder puntsgewijs benoemd:

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd binnen de begrenzing van de planlocatie zoals beschreven in hoofdstuk 1.3;

- De bebouwing wordt geamoveerd;
- Er wordt een parkeergelegenheid gerealiseerd;
- Onduidelijk is nog welke begroeiing rondom het Techniekgebouw wordt verwijderd;
- Er is geen sprake van toename van kunst en strooilicht tijdens en het na het uitvoer van de werkzaamheden.

Wijzigingen in de hierboven beschreven werkzaamheden of uitvoeringsplannen kunnen van invloed zijn op de beschermde soorten die in het gebied voorkomen en hun leefgebieden op grotere schaal. In dit geval kan het noodzakelijk zijn om advies in te winnen en de conclusies zoals beschreven in hoofdstuk 4.2 en 4.3 te wijzigen.

Als professionals is het onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van flora en fauna. Door een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen, kunnen we zorgdragen dat de voorgenomen ingreep geen negatieve gevolgen heeft voor de beschermde soorten en hun leefgebieden.

Het techniekgebouw wordt geamoveerd, op deze locatie wordt parkeergelegenheid gerealiseerd. Rondom De Boog wordt er geen begroeiing verwijderd. Het is nog onduidelijk welke begroeiing rondom het Techniekgebouw wordt verwijderd, dit hangt af van het ontwerp van de parkeerplaatsen.

4.2 Overzicht beschermde soorten

Soortengroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen	Mits
Vleermuizen- verblijfplaatsen	aanwezig	mogelijk	Ontheffing Ow	
Vleermuizen – vliegroute	niet	geen	geen	beperkt met licht belasting wordt omgegaan
Vleermuizen – foerageergebied	niet	geen	geen	beperkt met licht belasting wordt omgegaan

4.3 Advies en aanbevelingen

Verblijfplaatsen

- Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van massawinterverblijfplaatsen in het plangebied worden uitgesloten;
- In de noordoosthoek van het gebouw is een paarverblijfplaats van de gewone dwergleermuis aanwezig;
- Er zijn geen zomer- en kraamverblijfplaatsen in het techniekgebouw aangetroffen.

Vlieg- en migratieroute

- Gezien de aantallen en frequentie waarop de vleermuizen gebruik maken van het plangebied als zijnde vliegroute, valt het gebruik van een essentiële vliegroute op basis van het huidige onderzoek uit te sluiten.

Foerageergebied

- Boven- en nabij de planlocatie, met name de bomen staande ten oosten van het plangebied, zijn foeragerende vleermuizen waargenomen. In de omgeving zijn vergelijkbare locaties aanwezig. De planlocatie is niet van essentieel belang voor deze soort.

5. GELDIGHEID

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijke geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn.

Dit rapport gaat in op effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk een. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

6. BIBLIOGRAFIE

Bijl2. (2024, april). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. Opgeroepen op juni 2024, van <https://www.bijl2.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Gemeenten Bronckhorst-Lochem-Zutphen. (2009, augustus 26). *Landschapsontwikkelingsvisie*. Opgeroepen op 1 november 2024, van https://www.lochem.nl/fileadmin/internet-doc/Wonen-Leven-Vervoer/uitzoeken/2009-09-21_LOP_ontwikkelingsvisie_small.pdf

KNMI. (z.d.). *Koninklijk Nederlands Metreologisch Instituut*. Opgeroepen op augustus - september 2024 2024, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/verwachtingen>

Netwerk Groene Bureaus. (2020, Oktober 28). *Vleermuizenprotocol 2021*. Opgeroepen op 1 november 2024, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Otte Groenadvies B.V. (2022). *Quickscan flora en fauna De boog en Techniekgebouw*.

Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op november 2024, van <https://www.pdok.nl/viewer/>

Vleermuizenwerkgroep. (z.d.). *Laatvlieger*. Opgeroepen op 2021, van <https://www.vleermuizeninbrabant.nl/vleermuizen/laatvlieger-2>

Zoogdierenvereniging. (z.d.). *Grootoorvleermuis*. Opgeroepen op mei - december 24, 2021, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-grootoorvleermuis>

Zoogdierenvereniging. (z.d.). *Rosse vleermuis*. Opgeroepen op mei - december 9, 2021, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/rosse-vleermuis>

Zoogdierenvereniging. (z.d.). *Ruige dwergvleermuis*. Opgeroepen op juli - oktober 1, 2022, van <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/ruige-dwergvleermuis>

BIJLAGE I: HABITAT OMSCHRIJVING WAARGENOMEN VLEERMUIZEN

Habitat gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een sociale vleermuis en een echte cultuurvolger en daarom ook veel in de bebouwde omgeving te vinden. De verblijfplaatsen bevinden zich in of om gebouwen. In de levenscyclus van deze soort kennen zich meerdere periodes, zoals de winterslaap, paar- en balts periode en de kraamtijd. Voor elke periode worden verschillende eisen aan een verblijfplaats gesteld. In de verschillende perioden en in de loop van de seizoenen gebruiken ze een netwerk aan verschillende verblijfplaatsen, vliegroutes en jachtgebieden (BIJ I 2, 2024).

Habitat laatvlieger

De laatvlieger is een vrij grote vleermuis met een verscheidenheid aan habitats. Favoriete foerageergebieden zijn graslanden, parken, open bosranden, tuinen en beboste gebieden. De laatvlieger is gebouwbewonend en maakt gebruik van open voegen tussen bakstenen tot een spouwmuur en dakpannen. De gebouwen die hiervoor worden gekozen staan vaak aan de rand van de bebouwde kom of in het buitengebied. Ook heeft de laatvlieger voorkeur voor oudere gebouwen (Vleermuizenwerkgroep, z.d.).

Habitat ruige dwergvleermuis

Ruige dwergvleermuizen jagen in vooral halfopen bosrijk landschap. Vaak jagen ruige dwergvleermuizen langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos en langs houtwallen. Waterpartijen en beschutte oevers in voedselrijke gebieden vormen een belangrijk aspect van de biotoop. Verblijfplaatsen bevinden zich zowel in bomen als gebouwen (Zoogdierenvereniging, z.d.).

Habitat rosse vleermuis

De rosse vleermuis jaagt vooral boven water en moerassige gebieden en jaagt ook wel eens bij straatverlichting. De prooien bestaan vaak uit grote kevers en nachtvlinders, maar ook wel uit kleine, in zwermen vliegende dansmuggen. Deze soort is een uitgesproken boombewonende soort (Zoogdierenvereniging, z.d.).

BIJLAGE 2: WETTELIJKKADER

Bij een ecologische quickscan wordt de ingreep door ons getoetst aan de huidige natuurwetgeving, de omgevingswet (Ow). In deze bijlage vindt u een korte samenvatting van deze wetgeving.

1. Omgevingswet in het kort

De Ow is de huidige wetgeving in de Nederlandse wet die bescherming van natuurgebieden reguleert. De wet vervangt sinds 1 januari 2024 de Wet natuurbescherming (Wnb), die in 2017 werd ingevoerd als samenvoeging van de daarvoor geldende natuurwetten: de Flora- en Faunawet voor dier- en plantensoorten, de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden en landschappen, en de Boswet voor bos- en houtopstanden. Deze wetten zijn destijds samengevoegd om de wetgeving omtrent natuurbescherming duidelijker en overzichtelijker te maken. De nieuwe Ow regelt zowel de bescherming van natuurgebieden als dat van individuele soorten en bijbehorende habitats.

2. Zorgplicht

In afdeling 1.3 van de Ow wordt de algemene zorgplicht uitgewerkt. In deze zorgplicht is bepaald dat iedereen zorgdraagt voor natuurgebieden, planten, en dieren.

Artikel 1.7(a) van de OW luidt als volgt:

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht: alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, als die gevolgen onvoldoende kunnen worden

beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Het is verboden een activiteit te verrichten of na te laten als door het verrichten of nalaten daarvan aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan.

3. Soortenbescherming

De soortenbescherming bestaat uit drie beschermingsregimes met ieder hun eigen beschermde soortenlijsten en verbodsbepalingen:

- De Vogelrichtlijnsoorten (VR)
- De Habitatrichtlijnsoorten (HR)
- Overige soorten (genoemd in bijlage IX behorend bij artikel 11.54 van het besluit activiteiten leefomgeving)

Per beschermingsregime is vastgesteld aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een omgevingsvergunning of vrijstelling verleend te krijgen door het bevoegd gezag (de provincie). Een tabel met een samenvatting van de geldende verbodsbepalingen is op de volgende pagina opgenomen.

De beschermde soorten uit de Vogelrichtlijn (VR) en Habitatrichtlijn (HR) zijn vastgesteld door de EU. Voor de soorten uit de derde categorie geldt dat provincies de vrijheid hebben om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

Samenvatting verbodsbepalingen soortenbescherming Omgevingswet, beschreven in het besluit activiteiten leefomgeving (BAL)
--

Paragraaf	Artikel	Lid	Verbodsbepaling
§ 11.2.2.: Flora- en fauna- activiteiten: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn	11.37	I	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
		Ia	Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
		Ib	Het opzettelijk vernielen van of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
		Ic	Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
		Id	Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
		3	Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
§ 11.2.3.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn	11.46	I	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten geldt voor:
		Ia	Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

§ 11.2.4.: Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten	11.54	1b	Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
		1c	Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
		1d	Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
		1e	Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied
		1	Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor: Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
		1a	Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
		1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
		1c	Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen, of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het wegnemen van nesten is toegestaan MITS het buiten het broedseizoen en niet behorend tot een soort met een jaarrond beschermd nest.

4. Gebiedsbescherming

De Ow regelt de bescherming van de door de EU aangewezen beschermde gebieden genaamd Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn opgedeeld in Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Alle activiteiten die een mogelijk negatief effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden, mits een vergunning is uitgegeven na het uitvoeren van een Habitattoets. Uit deze Habitattoets moet zijn gebleken dat door de geplande activiteiten geen natuurlijke kenmerken van het gebied worden aangetast. Daarnaast moet hieruit zijn gebleken dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Bovendien verordent de wet de provincies om natuur aan te wijzen met bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarde onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'ja mits'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd.

5. Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en hadden onder de Wet natuurbescherming geen juridische status. Onder de huidige wetgeving (Ow) betekent

plaatsing op de lijst niet automatisch dat de soort beschermd is, daarvoor is opname van de soort onder de Ow nodig. De Ow voorziet echter wel in enige mate in bescherming voor soorten van de Rode Lijst, door de specifieke zorgplicht. De Ow vereist van provincies dat zij de nodige maatregelen nemen voor het behoud en herstel van soorten van de Rode Lijst. Eventuele negatieve effecten op Rode Lijst soorten door toedoen van ruimtelijke ingrepen of ontwikkelingen dienen door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt en/of gecompenseerd te worden.